

Rõuge vallas alustas kooliteed ligi 400 õpilast

Haanja koolis läksid esimesse klassi Randel, Adeele-Maria, Jasper, Stefan Eke, Adele, Kennert, Mia-Leonie, Timo, Armin, Kustav, Revo ja Carlos, nende klassijuhataja on Anne Heier

Mõniste koolis läksid esimesse klassi Prita, Carmen, Rasmus, Martin-Markus ja Marjete. Nende klassijuhataja on Pille Ilisson.

Rõuge koolis läksid esimesse klassi (pildil koos peredega) Nora, Aaro, Daisy, Henry, Liselle, Melani, Robin, Kaspar, Marika, Bianca, Ott, Mikk, Sebastian, Ingel- Erin, Triine, Johannes, Ervin, Robin, Karolin, Rosanna, Meriliis. Nende klassijuhataja on Annika Kevvai.

Hetk Sänna Leiutajate Külakooli esimesest koolipäevast.

Varstu koolis läksid esimesse klassi Daniel, Sten, Ralf, Klen-Robin ja Nora. Nende klassijuhataja on Merit Kokk.

Õppus USSISÕNAD 2023 jõuab ka Rõuge valda

Kaitsevägi ja Kaitseliit korraldavad sellel sügisel õppuse Ussisõnad, mille raames värskendab ligi 10 000 maakaitseüksuste reservväelast õppekogunemisel oma üksikvõitleja individuaalseid sõjalisi baasteadmisi. Lisaks harjutatakse jao ja rühma tasemel vastase kulutamist ning varitsuste ja tõkete püstitamist.

„Operatsiooniga Ussisõnad suurendame me sõjaaja kaitseväge 10 000 inimese võrra. Sisuliselt on see üks suuremaid kvantitatiivseid arenguhüppeid kaitseväge ajaloos, mis toimub pooleteise aasta jooksul. See on kahtlemata suur väljakutse kaitsevägele ja Kaitseliidule, kuid julgeolekuolukord meie ümber ei anna meile õigust teha neid asju aeglasemalt või väiksemas mahu,“ ütles kaitseväge juhataja kindral Martin Herem.

„Eesmärgi saavutamiseks on aga määrava tähtsusega reservväelastest jao- ja rühmaülemate roll oma alluvate juhtimises ja ka väljaõppes. Mõnes mõttes suurendame me oma kaitsevõimet sarnaselt Ukrainaga 2022. aasta märtsis, kuid meil on olnud terve aasta ettevalmistusteks ja meie pole hetkel lahingutes,“ lisas kindral Herem.

Ussisõnadel osalevad valdavalt need reservväelased, kes määrati 2022. aasta jooksul maakaitseüksuste koosseisu, kelle ajateenistusest on möödunud üle viie aasta ja kelle senised ametikohad on täidetud hiljem ajateenistuse lõpetanud reservväelastega. Samas võimaldab nende väljaõpe jätkuvalt täita sõjalisi ülesandeid.

Ussisõnade aktiivsem tegevus toimub 28. augustist 8. oktoobrini. Selles ajavahemikus korraldavad kõik Kaitseliidu maakaitseringkonnad koostöös kaitseväge üksustega neile määratud üksuste väljaõppe. Iga üksuse väljaõpe on jagatud ülemate väljaõppeks, põhikoosseisu väljaõppeks ja koosteguvusharjutuseks. Üldjoontes kestab iga maakaitseringkonna korraldatav väljaõpe ligi 10 päeva.

Lõuna-Eestis ja Võru maakonnas algab õppus Ussisõnad 29. septembril ja kestab kuni 8. oktoobrini. Selles ajavahemikus toimuvad mitmed tegevused, mis toovad teede ja erinevatele maa-aladele tavapärasest suuremas mahu kaitseväge ning kaitseväge tehnikat.

Ussisõnad 2023 tegevused Rõuge vallas

Õppuse USSISÕNAD 2023 raames loob Kaitseliidu Võrumaa malev koostöös Politsei- ja piirivalveametiga 5.–7. oktoobrini Rõuge valla territooriumile Plaani, Viitina, Krabi ja Mõniste asulatesse või nende lähimbrusesse ajutised kontrolllääbilaskepunktid (KLP). Sellest tulenevalt on liikluskorraldus mõnedel lõikudel muudetud ning lühiajaliselt häiritud, transpordivahenditega liigeldes tuleb arvestada tavapärasest suurema ajakuluga. Tegevuse läbiviimisel kasutatakse liikluskorraldusvahendeid ja reguleerijaid, et tagada KLP-des liikluse ohtus.

Imitatsioonivahendeid (näiteks käsitulirelvade paukmoona) kasutatakse minimaalselt ja lühiajaliselt ainult õppusesisese olukorra loomiseks.

Mis on kontroll-lääbilaskepunkt?

Koostöös PPA esindajatega kontrollitakse kõikide või juhuvalikul piirkonda läbivate isikute ja transpordivahendite dokumente. KLP koosneb elementidest, millega ehitatakse liiklusvahendite aeglustusrajad sõiduteele. Kogu tegevust KLP-s reguleerivad ööpäev läbi ajutised liiklusemärgid ning liikluse reguleerijad. Pimedal ajal on teedele ehitatud takistused märgistatud helkurite ning vilkuvate elementidega.

Liikluskorralduse muudatus Mõnistes:

Ajutiselt korraldatakse liiklus ümber Mõniste asula vahetus läheduses maanteel nr 67, kus tavaliselt suletakse ülepääs Mustjõe sillast (Imäsild). Ülepääs sillast tagatakse ühistranspordile ning operatiivsoitudeks Politsei- ja Piirivalveametile, Päästeametile ja kiirabile. Liiklus suunatakse läbi Mõniste ja Kuutsi asula. Ümbersõit on tähistatud ajutiste liikluskorraldusvahenditega.

Kaitseväge ja Kaitseliit paluvad kohalikelt elanikelt mõistvat ja toetavat suhtumist ning tänavad kõiki, kes aitavad kaasa õppuse õnnestumisele. Tunneme uhkust õppusel osalevate reservväelaste üle!

Vaido Siska

Major

Kaitseliidu Võrumaa maleva pealik

Õppus Ussisõnad 2023 – hetk Põhja maakaitseringkonna õppustelt.

13. – 14. oktoobril 2023

PARKSEPA KESKKOOLIS

MEESKONDADESSE REGISTREERUMINE 26.09.–06.10.2023

www.vunkimano.ee

Märgotami kuun - Lävüämi vällepääs - Teemi är

Sanna! 2023

20. oktoober
Kell 17.00
SAUNAPÄEV Haanja
puhke- ja spordikeskuses:

- saunakommetest ja -pärimusest (Eda Veeroja)
- meeleolu loob pillimees
- saun ja taimetee

Pääse 20 eurot (Piletilevis)

21. oktoober
Kell 12.00–14.00
RÕUGE VALD 6 – sauna-
hõnguline sünnipäevapidu
Rõuge rahvamajas
TASUTA, kõigile!

Avatud saunad üle valla
[eelneva registreerimisega!]

22. oktoober
Kell 11.00
VIHTLEMISPIDU
Rõuge Suurjärve ääres
suures saunatelgis
Eelneva registreerimisega!
Pääse 25 eurot (Piletilevis)

Kolme päeva pilet 50 eurot
[Piletilevis]

Info: www.rougevald.ee/sanna2023 ja Eda Veeroja [503 2341, eda.veeroja@gmail.com]

Rõuge vald

Tartu
2024Lõuna-Eesti
kogukonnaprogrammVõrumaa
Partnerluskogu

Rõuge valla sünnipäeval saa

Sanna!

RÕUGE VALD 6 – enneolematu
saunakogemus Rõuge rahvamajas

Laupäeval, 21. oktoobril
kell 12–14

Rahvamaja "sauna" kütavad soojaks vallajuhid
Leili viskab saunanäituse autor Andres Treial
"Sauna" eesruumis pakutakse hääd ja paremat
Peotuju loob noor lõõtsamees

TASUTA, kõigile!

Õpe ei lõpe 2 – hariduselu talgupäeval vaagiti valla haridusvõrgu ümberkorraldamise erinevaid võimalusi

Laupäeval, 16. septembril toimus Rõuge valla hariduse talgupäev „Õpe ei lõpe 2“. Seekord võõrustasid talgulasi Haanja kool ja rahvamaja.

Esmalt andis hariduskorralduse ekspert Marika Saar ülevaate haridustee ümberkorraldamise võimalustest. Edasi liiguti grupiaruteludes, kus arutati viiel Rõuge valla haridusasutuste võrgu ümberkorraldamist puudutaval teemal:

- Rõuge Kool – kõik koolid on viidud ühise juhtimise alla;
- Rõuge Lasteaed – kõik lasteaiaid on viidud ühise juhtimise ning moodustub ühtne asutus;
- Ühes koolidest (Haanja, Mõniste või Varstu) kaob III kooliastme ehk piirkonda jääb alles 6-klassiline kool;
- Mõnistes või Varstus õppekoht kaob ning piirkonna lapsi õpetatakse ühes 9-klassilises koolis;
- Hetkeolukord säilib ning juhtimine, õppekohad ja kooliastmed säilivad.

Arutelud olid sisutihedad, iga osaleja sai kaasa rääkida kolmes erinevas teemas ja päeva lõpetuseks tutvustati tulemusi kõikidele osalejatele. Üsna pea saab arutelude tulemustega tutvuda valla kodulehel.

Talgupäev oli sisend valla haridusasutuste võrgu ümberkorraldamise kavale, et näha erinevate lahenduskäikude ohte ja võimalusi, iga teemat vaagiti erinevate sihtrühmade vaatenurgast.

Järgmise sammuna analüüsitakse erinevaid variante ning arutatakse neid nii hoolekogudes ja volikogus. Mõõname, et lihtsaid lahendusi ei ole, kuid talgupäeval jäi kõlama, et päris ilma muutusteta Rõuge vald edasi liikuda ei saa.

Silva Stepanova

Haridus- ja kultuurinõunik

Hetki Rõuge valla hariduse talgupäevalt „Õpe ei lõpe 2“. Fotod: Viivika Nagel

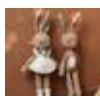
Veel saab vastata valla raamatukogude küsimustikule

Kas oled mõne Rõuge valla raamatukogu kasutaja või hoopis mittekasutaja? Nii ühel kui teisel juhul vajavad raamatukogud sinu abi, et oma teenuseid mõtestada. Nüüd, kui raamatukogud on mõne kuu ühise mütsi all toimetanud, on paras aeg uurida meie elanike ja sõprade arvamusi, rahulolu ning ootusi raamatukogudele ja nende teenustele. See on vajalik, et neidsamu teenuseid edaspidi veelgi paremini teieni tuua. Palume teil vastata 17 küsimusele, see võtab aega vähem kui kümme minutit.

Veebiküsitluse lingi leiate valla kodulehelt aadressilt rougevald.ee/raamatukogud. Kõikides raamatukogudes on küsitlus olemas ka paberil neile, kes eelistavad vastata paberil, mitte arvutis.

Küsitlus on anonüümne ja see on avatud oktoobri keskpaigani.

Eve Grünberg, Rõuge Valla raamatukogu direktor
5322 9446, eve.grunberg@rougevald.ee

Rõuge valla raamatukogude küsitlus
August – oktoober 2023

Hariduselu teekaart kirjeldab vallavalitsuse tegevusi

Rõuge vallavalitsus on koostanud teekaardi järgmiseks õppeaastaks, et kirjeldada eelseisvaid tegevusi kolmel suunal: haridusuuendused ja sidusus teiste valdkondadega, haridusvõrgu ümberkorraldused, kohaliku omavalitsuse roll hariduselus. Rõuge vallas on eesmärk pakkuda väga head elukaareülest haridust ning seega on põhjalikumalt kirjeldatud ka täiskasvanuõppega seonduvaid tegevusi. Tegevused hariduselu suunal said alguse juba kevadel, mil viidi läbi küsimustik ning toimus hariduse talgupäev, suvel on kokku pandud teekaart ning alustatud analüüsidesega.

Haridusuuendused ja sidusus

Nüüdisaegne haridus seisab silmitsi paljude väljakutsetega ning vajab pidevalt uuendamist. Haridus peab olema tihedas seoses paljude eluvaldkondadega, et pakkuda lastele oskusi ja teadmisi ning valmistada neid ette olema aktiivne, julge ja hooliv kodanik. Maakoolid on avatud haridusuuendusteks ning neil on oluline roll selles, et tuua esile oma paikkonna eripära, andes noortele nii juured kui tiivad. Haridusuuenduste loomiseks ning hariduse sidususe keskendumiseks on plaan luua haridusuuenduste töörihm, tegeleda õpetajate ja teiste spetsialistide järelkasvu tagamiseks väärtuspakkumise loomisega, kaardistada koostöövõimalused Võrumaa Haridus- ja Tehnoloogiakeskusega.

Haridusvõrgu ümberkorraldused

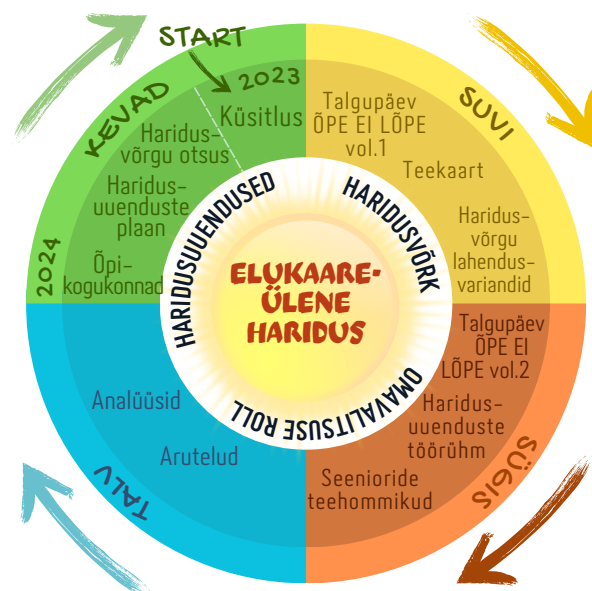
Rõuge valla eesmärgiks on tagada kvaliteetne ja konkurentsivõimeline alus- ning põhiharidus kogu valla ulatuses. Järjest kahanev õpilaste arv, õpetajate ja teiste spetsialistide puudus ning vallaeelarve keerukas seis on väljakutsed, mille lahendamiseks tuleb kaaluda erinevaid variante haridusvõrgu ümberkorraldusteks. Plaanis ongi erinevate lahendusvariantide analüüs ja arutelu nii volikogus, hoolekogudes kui ka rahvakoosolekutel.

Kohaliku omavalitsuse roll hariduselus

Kohalikul omavalitsusel kooli/lasteaia pidajana on hariduselus väga oluline roll, mis vajab samuti läbimõtestamist ja eesmärgistamist. Kooli pidaja ülesanne on haridusasutuste juhte toetada ja nõustada, luua võrdsed võimalused kõigile haridusasutustele, tagada haridusasutuste finantseerimine, koordineerida koostööd, kuid ka vajadusel viia läbi seireid ja/või teostada järelevalvet.

Elukaareülese hariduse pakkumise eesmärgi täitmiseks on vallavalitsusel plaanis algatada esmakordselt mitmeid täiskasvanuõppega seonduvaid tegevusi, nt seenioride teehommikud, teavitused teema olulisusest, olemasolevate võimaluste kaardistamine, vaimse tervise loengusarja käivitamine, taotlusvoorude suunamine õpikogukondade loomiseks. Kohalikul omavalitsusel on oluline roll ka noorsootöö ja huvihariduse valdkondade eesmärkide seadmisel ning tegevuste toetamisel. Järgnevatks perioodiks planeeritavad tegevused kohaliku omavalitsuse rolli tugevdamisel keskenduvad koostöövõrgustiku regulaarsele tööle, haridusasutuste eelarve ja õpetajate palkade analüüsi läbiviimisele, hoolekogude liikmetele ümarlauakoolituse korraldamisele.

Marika Saar
Haridusekspert

Täiskasvanute huvitegevus
Rõuge valla rahvamajades

KOLLEKTIIV	KOOSKÄIMISE AEG	JUHENDAJAD ja KONTAKTANDMED
HAANJA RAHVAMAJA		
Eakate võimlemisrühm	esmaspäeviti kl 13.00 (esimene kohtumine 2.okt)	Merike Kapp remmelgas7@mail.ee
Haanja seltskonnalaulu ja tantsurühm Rüärääk	neljapäeviti kell 13.00	Jelena Nurk ja Merike Kapp leenanurk@gmail.com ja remmelgas7@gmail.com
Haanja Tantsu Mängu Laulu Selts	neljapäeviti kell 19.00	Ulvi Toomik ulvitoomik@gmail.com
Haanja rahvamaja bänd	reedeti kell 19.00	Kalmer Vodi kalmer.vodi@gmail.com
Kalligraafia jätkajatele	pühapäeviti kell 10.00 (esimene kohtumine 22.okt)	Kai Rikka kirbykaarel@gmail.com
Kalligraafia alustajatele	pühapäeviti kell 13.00 (esimene kohtumine 22.okt)	Kai Rikka kirbykaarel@gmail.com
Seltskonnatantsu kursus (osalustasuga)	Kursus saab toimuma kuue paari huviliste olemasolul. Huvi korral palun võtta ühendust juhendajaga.	Riho Lehiste rihojudo@gmail.com
RUUSMÄE RAHVAMAJA		
Tantsurühm Rõõmu-Liine	esmaspäeviti kell 16.00 (esimene kohtumine 2.okt)	Anne Heier anneheier@gmail.com
Rogosi bänd	kolmapäeviti kell 18.00	Aare Russe 5191 6037
Rogosi lauluansambel	reedeti kell 17.00	Edith Oppar edith.oppar@mail.ee
MISSO RAHVAMAJA		
Line-tantsurühm	kolmapäeviti kell 17.00 (esimene kohtumine 18.okt)	Tiia Kukk tiiakukk@gmail.com
Misso eakate tantsurühm Meelespea	neljapäeviti kell 13.00	Tiiu Kolk tiiu.kolk@mail.ee
Naisansambel ALEAA	üle nädala pühapäeviti kell 12.50	Ain Tarro aintarro@hotmail.ee, 5560 9850
Misso eakate lauluansambel Meelespea	neljapäeviti kell 12.00	Edda-Karin Luht luhteddakar@gmail.com
Seltskonnatantsu kursus (osalustasuga)	Kursus saab toimuma kuue paari huviliste olemasolul. Huvi korral palun võtta ühendust juhendajaga.	Riho Lehiste rihojudo@gmail.com
MÕNISTE RAHVAMAJA		
Mõniste eakate tantsurühm Mehkarid	esmaspäeviti kell 16.00	Liilia Veber liiliaveber@gmail.com
Mõniste rahvamaja lauluansambel Mehkarid	teisipäeviti kell 16.00	Marin Kuslap marinku70@gmail.com
VARSTU KULTUURIKESKUS		
Varstu eakate tantsurühm Hõbehall	esmaspäeviti kell 12.00	Liilia Veber liiliaveber@gmail.com
Käsitööring	esmaspäeviti kell 14.00 (esimene kohtumine 2.okt)	Aili Vissel aili.vissel@gmail.com
Näitering	kolmapäeviti kell 16.00 (esimene kohtumine 4.okt)	Aili Vissel aili.vissel@gmail.com
Varstu naisrahvatansturühm Pääsusilm	kolmapäeviti kell 18.00 (esimese kohtumise aeg täpsustub)	Liilia Veber liiliaveber@gmail.com
Rahvusliku käsitöö õpituba	kolmapäeva õhtuti Varstu Teenuskeskuses	Sirje Hainas haiyascraft@gmail.com
RÕUGE RAHVAMAJA		
Rõuge rahvamaja memmede tantsurühm Murueided	esmaspäeviti kell 15.00	Riina Kõots riinakoots@gmail.com
Rõuge segakoor	esmaspäeviti kell 18.00	Ive Ruusamäe ive.ruusamae@gmail.com
Rõuge naisrahvatansturühm Kadri	teisipäeviti kell 18.00 ja pühapäeviti kell 14.00	Merike Helekivi helekivimerike@gmail.com
Viitina meesansambel	kolmapäeviti kell 18.00	Ive Ruusamäe ive.ruusamae@gmail.com
Segarahvatantsurühm Käsikäes	pühapäeviti kell 17.00	Kaisa Hallop kaisahallop@gmail.com

Tegevuskava koondab Aigi Pall, Rõuge Valla Rahvamaja kultuurikorraldaja (aigi.pall@rougevald.ee)

Rõuge Valla Raamatukogu
kutsub eakaid teehommikule

Rõuge Valla Raamatukogu alustab teehommikutega eakatele. Kutsume eakaid kodudest välja raamatukokku hommikuteed jooma ja juttu vestma. Rääkima oma kogemustest, meenutama lapsepõlve ja vanu asju, tuletama meelde toredaid elamusi, jagama mõnda lemmiknalja, head toidu või koogi retsepti, rääkima loodusest, teatrist, kirjandusest, digimaailmast jne. Jututeemasid peaks jätkuma küll ja küll. Esimene kohtumine võiks olla selline, kus lepime osalejatega kokku järgmise teehommiku teema, millest soovime rääkida, mida jagada ja kellega kohtuda.

Eve Grünberg
Rõuge Valla raamatukogu direktor

Haanja Kooli Haanja lasteaiarühm
sügisande korjamas

Tänavusel seenehooajal käisid Haanja kooli lasteaiarühma lapsed sügisande korjamas. Õppekäik viis neid koolimaja lähedale metsa. Kaasa võeti korvike, et ära korjata seened, mida juba eelnevatel päevadel vaatamas ja uurimas käidi. Korvi said puravikud, riisikad ja kukeseened. Õpetajate abiga said seened keedetud, marineeritud ja purki. Ilusamad seened said kauniks kompositsiooniks. Järgmisel päeval said lapsed marineeritud seeni ka maitsta. Kes söi, see kiitis! Lapsed õppisid tundma erinevaid söögiseeni ja said juurde teadmise, et tundmatud seened jätame metsa. Lastele pakkus seenelkäik palju avastamisrõõmu!

Kogetud muljeid jagasid Haanja lasteaiarühma õpetajad.

Läti meistritiitel tuli Rõuge valda!

26. ja 27. augustil toimus autokrossi Läti meistrivõistluste viimane etapp Smiltene autokrossi keskuses. Ott Kevvai Rõuge vallast võitis kõik eelsõidud ja pingelise finaali. Kõigi etappide kokkuvõttes tuli Kevvai teist aastat järjest Läti meistriks.

Aita tunnustada julgeid kodanikke

Justiitsministeerium palub abi leidmaks julgeid inimesi, kes on hoidnud ära või tõestanud kuriteo, aidanud kinni pidada kurjategijaid või osutanud abi kuriteoohvritele. Kodanikujulguse aumärki saab anda ka muu olulise panuse eest inimeste turvatunde suurendamisel.

„Ebaõiglusele ja kurjusele saab vastu astuda igaüks, kes neid kohtab. Igaüks seda aga tegema ei kipu. Need julged, kes seda teevad, on eeskujuks meile kõigile – selliste inimeste julgete tegude taga on hoolivus, mida on raske alahinnata,“ sõnas justiitsminister Kalle Laanet.

Kui tead inimest, kes väärib oma tegude eest kodanikujulguse aumärki ja tunnustust, siis edasta oma ettepanek märksõnaga „Kodanikujulguse aumärk“ hiljemalt 6. oktoobriks 2023 aadressile Justiitsministeerium, Suur-Ameerika 1, 10122, Tallinn või e-posti teel kart.repponen@just.ee.

Ettepanekus aumärgi andmiseks tuleb esitada:

- 1) kandidaadi ees- ja perekonnanime või juriidilise isiku nimi;
- 2) kandidaadi kontaktandmed;
- 3) põhjendus;
- 4) ettepaneku esitaja kontaktandmed;
- 5) ettepaneku tegemise kuupäev ja ettepaneku esitaja allkiri.

Kõik laekunud ettepanekud vaatab läbi ennetusnõukogu ning edastab otsuse justiitsministrile kinnitamiseks.

Aumärgid on kavas pidulikult välja anda novembri lõpus. 2022. aastal said kodanikujulguse aumärgid viis inimest, kelle lood leiab justiitsministeeriumi veebilehelt.

Justiitsminister annab kodanikujulguse aumärke välja alates 2004. aastast.

Võru maakonna 2023. aasta õpitegu saadeti korda Rõuge vallas

Neljapäeva, 14. septembri õhtul tänas ja tunnustas ETKA Andras Võru maakonna koordinaator maakonna parimaid täiskasvanud õppijaid, õppima ergutavaid õpitegusid, innustavaid koolitajaid ja õppimist toetavaid organisatsioone.

Võru maakonna 2023. aasta laureaadiid on:

- Aasta õppija – Arvi Raigla
- Aasta õppija ERIPREEMIA – Kerim Calisir
- Aasta koolitaja – Kertu Pehlak
- **Aasta õpitegu – Rõuge Külaülikool**
- Aasta õppijasõbralik tööandja – AS Wermo

Maakonnas esitati kokku 22 kandidaati neljas kategoorias, kandidaate tunnustamiseks said esitada kõik soovijad. Rõuge vallast esitati konkursile veel aasta õppija kategoorias Jaana Tanilsoo ja Andrus Piigli ning aasta õppijasõbraliku tööandjana Haanja kool (Saskia Sadrak-Tammes).

Maakondlik täiskasvanuhariduse tunnustusüritus toimus 14.09.23. sel korral Võrumaa Rahvaülikoolis (MTÜ Võluvõru). Meeleoluka muusikalise etteaste tegi Madis Meister kitarril.

Elukestvasse õppesse panustajaid tervitasid Võru maakonna omavalitsuste nimel Kalvi Kõva ning Võrumaa Haridus- ja Tehnoloogiakeskuse (EWERS) direktor Eveli Kuklane.

Kalvi Kõva nentis oma tervituses, et meie esivanemad said töötada pensionini ühes asutuses

ühel kindlal ametkohal, kuid tänapäeva inimene oma karjääri mõistes õpib kogu elu, et elukestev õppimine on tänapäeva inimese elus õnnestumiste ning eduelamuste võti.

Võrumaa Haridus- ja Tehnoloogiakeskuse direktor Eveli Kuklane rääkis oma tervituses kutsekooli uue nime tekkimise loo, kus Johann Philipp Gustav Ewers sattus elama ja töötama Väimela mõisasse kodukooliõpetajaks ning kuidas isegi peale Tartu Ülikooli rektori saamist olid tema suhted endiste õppijatega üliolulised ja toetavad. Eveli sõnul on kogu õppimise protsessi juures üks tähtsamaid võtmesõnu õppija toetamine.

„Tänapäeva kiiresti muutuv maailmas peame me kõik uusi teadmisi omandama ning seejuures on oluline kolme osapoole tugi: õppija enda motivatsioon, pere toetus ja loomulikult tööandja soosiv suhtumine õppimisse. Hea meel on tõdeda, et meil on palju tublisid tegijaid ja tegusid ka täiskasvanuhariduses ning et jagub nende märkajaid. Ja nagu uuringudki näitavad, õnnelikud on need inimesed, kes elukestvalt õpivad!“ rõõmustab Võru maakonna täiskasvanuhariduse koordinaator Kertu Pehlak.

Kõiki Võru maakonna laureaate tunnustatakse 13. oktoobril vabariiklikul täiskasvanuhariduse tänuüritusel Tartus.

Võru maakonna täiskasvanuhariduse tunnustussündmus toimus tänu ETKA Andras koostöös Haridus- ja Teadusministeeriumi, täiskasvanuhariduse maakondliku võrgustiku ning Võrumaa Rahvaülikooliga.

Võru maakonna parim täiskasvanud õppija eripreemia, õpitegu, õppija, õppimist toetav organisatsioon ning koolitaja. Foto: Diana Ruitlane-Rüütli

ÕPITUND 11. OKTOOBRI

ÕPIME KOOS!

Vaata lähemalt ja registreeri koos sõpradega andras.ee

Tule haridusfestile oma kogemusi ja oskusi jagama!

SA Võrumaa Arenduskeskus korraldab enam kui pool aastat kestvat haridussündmuste programmi HaridusFest, mis kulmineerub 24. novembril Väimelas toimival haridus- ja karjäärimeessiga.

Meil siin Eestimaa kagunurgas on palju põnevaid inimesi oma toredate oskustega. Selleks, et need oskused ei jääks ainult iseenda ja lähedaste teada, jagab HaridusFest neid lugusid suurima rõõmuga edasi. Lugude „pesaks“ on HaridusFesti Facebooki leheküljel.

Kas sul on mingi oskus või teadmine või hoopis põnev enesearengu lugu, mida oleksid valmis ka teistega jagama?

Kui jah, siis anna endast teada!

Võru maakonna HaridusFesti raames kutsume inimesi üles enda oskusi, teadmisi ja kogemusi jagama, et inspireerida noori ja täiskasvanuid õppima, olema avatud uutele kogemustele, seadma esikohale iseenda pidevat arengut.

Kogemuslood tulevad ettekandmisele reedel, 24. novembril Väimelas toimival Võru maakonna haridus- ja karjäärimeessil.

Anna endast teada, vastates mõnele küsimusele internetis aadressil <https://bit.ly/uleskutse> hiljemalt 30. septembril. Seejärel võetakse sinuga ühendust, et leida sulle sündmuse ajakavas sobiv aeg. Osalemine on vabatahtlik ja seda ei tasustata, vajadusel kompenseeritakse transport.

Võru maakonna
**HARIDUS
FEST 24/11**

HEI

Kas sul on mingi oskus, teadmine või hoopis põnev enesearengu lugu, mida oleksid valmis teistega jagama?

andras.ee

TARGEMINI, kõrgemale, kaugemale!

Osale täiskasvanud õppija nädalal **11.–22. oktoobril** ning tee hüpe uute oskuste ja võimaluste poole! Terve Eesti õpib, õpi sina ka!

Vaata: andras.ee

MÕTE LIIGUB!

Rõuge vallavalitsus esitas arvamuse Nursipalu harjutusvälja laiendamise eelnõu kohta

Teisipäeval, 12. septembril (nädal hiljem pikendati tähtaega 25. septembrini) oli viimane aeg esitada arvamusi ja ettepanekuid Vabariigi Valitsuse korralduse „Kaitseväge Nursipalu harjutusvälja laiendamise planeerimiseadust kohaldamata, keskkonnamõju hindamata jätmise ja Natura ala asjakohase hindamise algatamine” eelnõu kohta. Rõuge vallavalitsus kutsus kohalikke inimesi üles oma ettepanekuid esitama ning saatis ka ise Riigi Kaitseinvesteeringute Keskusele 17 ettepanekut ja arvamust.

Oma arvamuses tõi vallavalitsus välja üksikud fakti- ja mõistete kasutamise väärtused, kuid oli ka selliseid teemasid, millele nii kogukond kui omavalitsus juba ligi aasta, alates esimestest selleteemalistest kohtumistest on vastuseid otsinud. Viimaste hulka kuuluvad näiteks asukohavaliku võrdluse alused, planeerimiseadusele kohase keskkonnamõjude hindamise protsessi läbiviimine, sotsiaalmajanduslike mõjude hindamine, tulevikus kasutatavate relvade spetsifikatsioonid ja harjutusvälja tulevane koormus.

Rõuge vallavanem Britt Vahter arutleb: „Ala soovitakse rajada aastakümneteks ja meie inimesed peavad sellega elama. Nii ulatusliku mõjuga projekti puhul tuleks riigi eestvedamisel teha põhjalikud uuringud ja töötada välja leevendusmeetmete pakett, need annaks nii omavalitsusele kui elanikele kindlust.” Vahter kinnitab et vald toetab riigi julgeoleku heaks tehtavat ja on huvitatud koostööst, kuid koostöö ei saa olla ühepoolne ega näiline, tegutseda ei tohi kiirustades. Vanarahvaski teadis öelda: „Ku sa ei võta aigu, et tetä asja kõrraligult, sös sa piät hildampa löüdmä lisaaigu, et tetä asi ümbre”.

Vallavalitsuse esitatud arvamuses osutatakse mitmetele punktidele, mis tekitavad nii omavalitsuses kui inimestes jätkuvalt ebakindlust. Näiteks on eelnõus öeldud, et harjutusvälja laiendatakse 10 000

hektarini, kuigi tegelik vajadus oleks 20 000 hektarit. Ka harjutusvälja kasutuskooormuse kohta on erinevatest dokumentidest leitud erinevaid käsitlusi, näiteks Natura eelhindamise dokumendis ja käesolevas eelnõus on kasutatavate päevade arvuna aastast toodud ligikaudu 250, samas kui augusti lõpus välja antud harjutusvälja arenguprogrammis on öeldud, et sellele hulgale lisandub teiste võimalike kasutajate nagu liitlaste, Kaitseliidu, PPA, Päästeliidu jt kasutuskooormus. Riigilt oodatakse selgemaid sõnumeid ja nende taga olevate tegelike tulevikuplaanide avamist.

Küsimusi tekitab ka harjutusvälja laiendamise protsessiks vajalike sammude ajaline järjestus. Üheks selliseks näiteks on praegu täitmisel olev riigihange Nursipalu harjutusvälja laiendamise mürauuringu tegemiseks, mis on idee poolest justkui oluline alusdokument nii harjutusvälja laiendamise eelnõu koostamisel kui oleks olnud ka näiteks võimalike mürahäiringu leevendamise meetmete väljatöötamisel. Selle töö tähtaeg on aga käesoleva aasta 30. september – ligi kaks nädalat hiljem kui lõppes harjutusvälja laiendamise eelnõu avalik väljapanek. Ka Vabariigi Valitsuse määrus „Kaitseväge ja Kaitseliidu harjutusväljaga seoses hüvitise maksmise tingimused ja kord” on läbinud avaliku väljapaneku ammu enne, kui üks põhilisi häiringufaktoreid ehk müra uuritud saab. „Kuidas meie või üldse keegi peaks oskama sellele eelnõule adekvaatselt reageerida ning sisukaid ettepanekuid teha, kui suur osa otsustamiseks vajalikke dokumente pole veel valmis, need on segased või pole neid meiega jagatud?” küsib Britt Vahter.

Rõuge vallavalitsuse arvamuse Vabariigi Valitsuse korralduse „Kaitseväge Nursipalu harjutusvälja laiendamise planeerimiseadust kohaldamata, keskkonnamõju hindamata jätmise ja Natura asjakohase hindamise algatamine” eelnõule leiab valla dokumendiregistrist.

Kohaliku omaalgatuse programmi sügisvoor on 2. oktoober

Kohaliku omaalgatuse programmi 2023 aasta sügisvoor on avatud Riigi Tugiteenuste Keskuse e-toetuse keskkonnas 1. septembrist kuni 2. oktoobri kella 16.30-ni.

Sügisvoorus on jagamiseks 53 153,99 eurot.

Toetust saab küsida läbi kahe meetme:

- Meede „Kogukonna areng” (maksimaalne toetus 2500 eurot), millega panustatakse kogukonnaliikmete teadmiste ja oskuste kasvu, kogukonna identiteedi tugevnemisse ja tõhusama koostöö tekkesse.
- Meede „Investeeringud ja kogukonnateenuste arendamine” (maksimaalne toetus 4000 eurot), millega panustatakse kogukonnale vajalike ja kogukonnaliikmete ühistegevust soodustavate avalikus kasutuses olevate objektide rajamise ja arendamise ning kogukonnaliikmetele vajalike teenuste pakkumisse.

Tutvu programmi määruse ja teiste dokumentidega siin: <https://vorumaa.ee/projekt/kohaliku-omaalgatuse-programm/>

Projektitaotluse kirjutamisel on abiks vabaühenduste konsultandid Maris Andreller (maris.andreller@vorumaa.ee) ja Meel Valk (meel.valk@vorumaa.ee).

Lisainfo e-toetuse keskkonna kasutamisel: Kaire Trumm, projektispetsialist (kaire.trumm@vorumaa.ee)

Rõuge aleviku Hariduse tänava elanikud saavad ühisveevärgi ja kanalisatsiooni

Suvealgustöi vallale positiivse uudise, et Eesti Euroopa Liidu välispiiri programmist toetatakse Rõuge alevikus Hariduse tänava ühisveevärgi rekonstrueerimist ning kanalisatsioonitaristu väljaehitamist. Projekti juhtpartner on OÜ Rõuge Kommunaalteenus ja seotud partner on Rõuge vallavalitsus.

Projekti tegevuste eesmärgiks on suurendada keskkonnakaitset ja vähendada EL piiriala piirkonna keskkonna saastet, parandades Rõuge aleviku viie järve ja Sandisuu oja vee kvaliteeti. Ühtlasi parendatakse Rõuge aleviku elanike elukeskkonda.

Mis tegevused on plaanis?

Amortiseerunud ühisveevärk Rõuge aleviku Hariduse tänava hoonestatud osas renoveeritakse, ehitatakse uus reoveesüsteem ja viiakse tänapäevastele tingimustele vastavaks. Renoveeritakse üle 400 meetri joogiveetrassi ja ehitatakse enam kui 800 meetri pikkune uus reoveetrass. Novembrikuus on tulemas üks seminar elanikele ja keskkonna huvilistele, kus keskendutakse sellele, mida igapäevast meist saab ära teha veekogude ja puhta joogivee kaitseks.

Rõuge alevik jääb Haanja looduspargi ja NATURA kaitsealale, seda Nursi ja Viitina maanteest kirde suunalisel alal. Reoveekogumisala piirneb Rõuge Suurjärve, Rõuge jõe, Kaussjärve, Liinjärve, Valgjärve ja Ratassjärvega. Lisaks läbib Rõuge alevikku Rõuge ürgorg koos selles paikneva Rõuge jõega ja järvedega. Seega mõjutab ümbruskonna reoveemajandus otseselt veekogumite keskkonnaseisundit. Eelmiste ehitustappidega I ja II on Rõuge alevikus peatrassid välja ehitatud. Vaatamata sellele, et III etapi mahus on praegu ühisveevärustusega kaetud 87% kinnistustest, siis ühiskanalisatsioon puudub ning ka olemasolev veetorustik vajab rekonstrueerimist.

Rõuge valla abivallavanem Uno Kangro rõhutab: „Hariduse tänava torustikud on nõuetekohasest väiksema läbimõõduga – rõhukadu on suur ja voolukiirused lubatust suuremad, torustik rajatud lubatust kõrgemal (külmumusoht ning sagedased veekatkestused). Uute torustike rajamisega on võimalik torustiku lõikudes vooluhulkasid mõõta, sulgeda ja vajadusel ümber suunata. Uue reoveetorustiku rajamisega viiakse reovee sattumine looduskeskkonda miinimumini.”

Tööde elluviimiseks vajalik tööprojekt on valminud ja ehituse hange on läbi viidud, ehitaja peaks selguma lähematel nädalatel. Kui kõik läheb plaanipäraselt, on tööd valmis selle aasta lõpuks. Suur osa uusi trasse paigaldatakse tee alla, enne töö alustamist teavitatakse elanikke võimalikest häiringutest ehituse alal.

Projekti kogumaksumus on 292 055 eurot, sellest 90% on Euroopa Liidu toetus ning 10% ehk 29 205,50 eurot omaosalus.

Rõuge vallavalitsus

Pilt on illustratiivne. Foto internetist

Aita leida aasta bussijuht!

MTÜ Kagu Ühistranspordikeskus kuulutab taas välja konkursi „Aasta bussijuht”. Konkursi eesmärk on tunnustada bussijuhte nende töökohustuste eeskujuliku täitmise eest. **Ootame kiitusi bussijuhtide kohta, kes teenindavad Kagu Ühistranspordikeskuse hallatavaid liine.**

Oma töökohustusi hästi täitev bussijuht on sõbralik ja abivalmis. Tagab sõitjatele korrektse ühiskaardi müümise või valideerimise, vajadusel juhendamise. Liikluses on ta tähelepanelik ja sõit kulgeb sujuvalt ja ohutult.

Oma igapäevaelus näeme tihti probleemkohti ja mattume negatiivsuse alla, unustades väikesed asjad, millel on kande roll igapäevaelu meelsuse kujundamisel. Bussijuhid on inimesed, kellega puutume kokku hommikuti, tööle ja kooli minnes, olles veel unised ning sealt tagasi tulles, olles väsinud päevatoimetustest. Tervitused ja suhtlus bussijuhiga võivad määrata meie päeva meeleolu. Istudes bussi usaldame oma elu ja tervise inimese kätte, keda me ei tunnagi. Vahel tunneme end seal nii turvaliselt, et

pikendame oma ööund veel mõne minuti võrra, ometi ei lähe me bussijuhti selle eest tänama. Kuid miks mitte? Kui Sul on olnud meeldiv kogemus bussijuhiga ja sa sooviksid teda tema professionaalsuse või heatahtlikuse eest esile tõsta, siis anna meile teada!

Kui soovid esile tõsta mõnda bussijuhti, siis anna meile sellest teada endale sobival moel:

- täida vorm aadressil kagu.ytk.ee/ aasta-bussijuht hiljemalt 31.10.2023,
- saada kiri Kagu Ühistranspordikeskusele (Kesk 20, Põlva, postin indeks 63308),
- saada e-kiri aadressile info@ytk.ee,
- helista telefonil 5855 8702.

Vaatame kõik meile laekunud kiitused läbi ning tunnustame parimaks tunnustatud bussijuhte.

Eesti Rahvuskultuuri Fond võtab vastu 2024. aasta stipendiumite ja kultuuriprojektide finantseerimisie taotlusi

Sihtasutus Eesti Rahvuskultuuri Fond võtab kuni 15. oktoobrini vastu taotlusi stipendiumideks ja kultuuriprojektide finantseerimiseks 2024. aastal.

Sihtasutus Eesti Rahvuskultuuri Fond toetab:

- üksikisikuid stipendiumidega õppe- ja teadustööks ning loominguliseks ja sporditegevuseks;
- organisatsioone toetustega eesti rahvuskultuuri arendamise, säilitamise ja edasikandmise seisukohalt oluliste projektide algatamiseks ja finantseerimiseks.

Käesoleval aastal tuleb jagamisele 270 tuhat eurot 124 allfondist.

Esimest korda osaleb jagamisel viis allfondi:

- Aavo Otsa fond algatatud Aavo Otsa poolt 2022. aastal eesmärgiga toetada eesti trompetimuusika arengut. Tänavu tuleb jagamisele 3 000 eurot. Konkursi stipendiaatide leidmiseks korraldab halduskogu.
- Jüri ja Kai Arraku fond asutatud Kai Arraku poolt 2023. aastal eesmärgiga toetada vanemas loomeas kunstnikke ja kirjanikke innustamaks nende jätkuvat loomingulist tegevust. Tänavu tuleb jagamisele 600 eurot
- Elfrida ja Erich Rämmeldi mälestusfond algatatud Erich Rämmeldi poolt 2012. aastal eesmärgiga toetada Eesti Muusika- ja Teatriakadeemias õppivaid noori ooperilauljaid. Stipendiumikonkursi 2 000 euro suurusele stipendiumile korraldab Eesti Muusika- ja Teatriakadeemia.
- Leo Rohlini fond asutatud Hannes Rohlin poolt 2023. aastal eesmärgiga toetada Eesti Kunstiakadeemia keraamika osakonna tudengite õpinguid ja värskeid vilistlasi. Tänavu toetatakse noori keraamikuid 1 000 euroga.
- Riina ja Jaanus Pikani fond algatatud Jaanus Pikani poolt 2020.

aastal eesmärgiga toetada noori ooperilauljaid ning meditsiini ja eluteaduste üliõpilasi/teadlasi. Tänavu antakse 2 000 euro suurune stipendium noorele ooperilauljale. Konkursi stipendiaadi leidmiseks korraldab halduskogu.

Suuremad summad jagatakse seekord järgmistest sihtasutuse juures asuvatest fondidest:

- Rain Lõhmuse fondist tuleb jagamisele 38 400 eurot, mis jaguneb erinevate valdkondade vahel noorte annete toetuseks.
- Henn Jõksi fondist tuleb jagamisele 13 000 eurot. Toetatakse Tartu Ülikooli õigusteaduse eriala üliõpilaste õpinguid ja teadustegevust. Henn Jõksi fondile saab taotlusi esitada kuni 20. septembrini.
- teatrivaldkonnas eraldab Kristi ja Siim Kallase fond 10 000 eurot lavastusprojektide toetuseks
- noorte lauljate õpinguid välismaal toetavad 6 000 euroga Matti Lehtineni fond ja 2 791 euroga Hans Teetlausi fond
- lastekirjanduse loomist, mis tutvustab lastele eesti kultuuripärandit, esivanemate eluolu ning rahvatraditsioone toetab 2 100 euroga Härmatali fond
- Lastekaitse Liidu fond toetab põhi- ja keskharidust omandavaid andekaid õpilasi. Stipendiume osalemiseks aineolümpiaadidel, konkurssidel või spordivõistlustel; huvi-, spordi- või keeltekooli (ringi) õppemaksu tasumiseks on võimalik taotleda kokku 6 000 euro eest
- Eesti ülikoole õppevahendite soetamisel toetab Ernst ja Erica Kesa fond 4 200 euroga

Taotluste vastuvõtu tingimused ja info ning käesoleval aastal jagamisel osalevate allfondide nimekirja leiab Eesti Rahvuskultuuri keskuse kodulehelt aadressilt erkf.ee/taotlejale.

Saku Õlletehas annab uue hingamise Rõuge rulapargile

Inspireerituna üleriigilisest liikumisaastast oli Saku Õlletehase tänavuse „Värskendame Eestimaad“ kampaania eesmärgiks aidata kogukondadel uus elu sisse puhuda oma kodukoha spordirajatisele. Kokku valis žürii välja kuus võiduprojekti erinevates Eesti maakondades, mille vahel läheb jagamisele kokku 50 000 eurot.

Värskendame Eestimaad kampaaniaga soovis Saku Õlletehas teist aastat järjest toetada kestlikku laadi projekte, mis väärtustaksid olnut, aitaksid sel läbi värskenduse edasi kesta ning rõõmustaksid kogukondi.

„Meil on tõeliselt hea meel, et nii nagu möödunud aastal oli ka sel aastal kogukondade huvi kampaania vastu suur. Meie jaoks on see indikaator sellest, et inimestel üle Eesti on suur soov oma kodukandi jaoks midagi ära teha. Saku Õlletehas paikneb ja tegutseb samuti väikekohas ning teame hästi, et kogukond tähendab ühtekuuluvust. See on võimas tunne ja ühiselt tehtud hea tegu annab põhjuse koos rõõmustada,“ ütles Saku Õlletehase juhatuse liige Jaan Härms.

Kui mullu seadis Saku Õlletehas eesmärgiks pakkuda kogukondadele tuge, et kodukandis saaks värskenduse ükskõik milline objekt või rajatis, siis sel aastal oli kampaania fookus täpsem ning inspireerituna liikumisaastast oli eesmärgiks aidata kogukondadel värskendada mõnda kohalikku spordirajatist.

„Kokku valis žürii välja kuus võitjat, kelle vahel läks jagamisele kampaania auhinnafond kogusuurusega 50 000 eurot ja seda jagus nii Võrumaale kui ka Saaremaale, Ida-Virumaale, Järvamaale kui Harjumaale. Värskendamisele lähevad Rõuge rulapargi kõrval korvpalliplatsid Kohtla-Järvel, Järva-

Jaanis ja Ellamaal, Pihtla rannavolle väljak ja Ardu tenniseväljak,“ rääkis Jaan Härms. „Omalt poolt tahaksime veel korra tänada kõiki häid inimesi, kes meile oma projektid esitasid ja tänu kellele saime me võimaluse heita pilgu üle Eesti erinevatesse paikadesse, piiluda sisse kogukondade toimetustesse ning näha, kuivõrd palju toredaid ja hakkajaid inimesi Eestimaal on.“

Rõuge rulapark asub kohe noortekeskuse kõrval. Parki kasutatakse lumest lumeni ja selle olemasolu on Rõuge kogukonna jaoks väga oluline. Ajaga on rulapark hakanud lagunema – tekkinud on ohtlikud augud. Värskendamistööde käigus tehakse Rõuge rulapark taas ohutuks – vahetatakse välja vineerid, vajadusel parandatakse karkassi, piirdeid ning astmeid.

Värskendamiskampaaniale pani ka tänavu oma öla alla armastatud laulja Ott Lepland, kes läheb võiduprojektidega ise tutvuma ja nende elluviimist vaatama. Värskendamistööd tuleb lõpetada hiljemalt novembriks 2023.

Lisainfo kampaania ja võiduprojektide kohta on leitavad www.sakugavärseks.ee.

Rõuge noortekeskuse juures asuvat rulaparki on nii kohalikud kui kaugenmad noored kasutanud juba enam kui kümme aastat

Kogukonnad saavad koostöös kohalike omavalitsustega taotleda toetust elanikkonnakaitse parandamiseks

SA Kodanikuühiskonna Sihtkapital (KÜSK) on esmakordselt avanud kodanikuühiskonna innovatsioonifondi taotlusvooru elanikkonnakaitse võimekuse tõstmiseks kogukondades. **Taotlusi saab esitada** kuni 30. novembrini 2023.

Taotlusvooru eesmärk on tõsta elanikkonnakaitse ja kriisivalmiduse võimekust kogukondades. Teine oluline eesmärk on toetada kohalike omavalitsuste koostööd ja koosloomet kogukondadega.

Innovatsioonifondist saab 2023. aastal toetust taotleda: kohaliku tasandi elanikkonnakaitse vajaduste väljaselgitamiseks (nt koosloomelised arutelud, ümarlauad, kriisirollide kaardistamine jm). Kui kohaliku tasandi elanikkonnakaitse vajadused on välja selgitatud, siis saab toetust taotleda konkreetsete elanikkonnakaitse vajaduste rahastamiseks (nt teenuste tellimine, inventari soetamine, elektri varustuskindluse tagamine jm).

Projekti omafinantseeringu nõuet ei ole. Projekt tuleb ellu viia ajavahemikul 26. juunist 2023 kuni 31. augustini 2024. Taotluse saab

esitada kohalik MTÜ või seltsing. Taotluste esitamine tuleb kohaliku omavalitsusega läbi rääkida. Samuti tuleb taotlused esitada nii, et taotluse summa kohaliku omavalitsuse kohta ei ületaks konkreetsele KOV-ile ettenähtud piirsummat (näiteks Antsla vallal 6114,17 eurot). Ühe KOV piires võib taotluse esitada üks või mitu taotlejat, kuid ka siis peab taotlus tervikuna jääma valla kohta eraldatud piirsumma sisse. Taotluse koostamisse tuleb kaasata Päästeameti piirkondlik esindaja. KOV peab andma taotlusele omapoolse kinnituskirja.

Võru maakonnas on toetuseks ette nähtud 41 725 eurot, millest Antsla vallale 6114 eurot, **Rõuge vallale 6885 eurot**, Setomaa vallale 5169 eurot, Võru vallale 11 428 ja Võru linnale 12 127 eurot.

Lisainfo KÜSKi kodulehel www.kysk.ee. Taotlus tuleb esitada läbi elektroonilise süsteemi, mille kohta leiate infot samuti KÜSKi kodulehelt.

Lükkä punker sai uue katuse

Praeguse Nursipalu harjutusvälja soises servas, Keretü sihtkaitsevööndis, asub taastatud Lükkä metsavennapunker. Algne punker, palkidest maapealne ehitis, hävis metsavendade ja NKVD vahelise lahingu käigus 28. detsembril 1945. Alates 80-ndate lõpust otsisid erinevad huvilised metsakasvanud punkrikohta, kuni see 2008. aasta suvel lõpuks leiti. Kohalikest moodustatud selts Nursi Lugu otsustas olulise ajaloopeatüki vabadusvõitlusest järeltulevatele põlvedele talletada ja punkri üles ehitada. Uus punkrihoone sai samas paigas vabatahtlike abiga katuse alla 2013. aastal, kuid nüüd sadas amortiseerunud katus läbi ja kahjustas juba seinapalkke.

Järgmise põlvkonna aktivistid MTÜ-st Nursi Tegusad algatasid käesoleva aasta veebruarikuus annetuskampania Lükkä metsavennapunkri katuse vahetamiseks. Heade annetajate abiga kogunes 833 eurot.

Ettevalmistustööde raames viisid kohalikud Nursi mehed veel samal talvel, kui soo pinnas oli külmunud, punkri juurde katusepleki ja saematerjali. Katusepleki materjali organiseeris väga soodsatel tingimustel Arnold Lehter ja saematerjali annetas Ülo Raudsepp.

24. augusti hommikul said Nursi metsavendade mälestuskivi juures kokku oma küla ja Rõuge kandi tegusamad. Pilvise taevaga, ideaalse sooja ja kuiva õueilmaga suunduti üheskoos suviselt soisesse metsa, Lükkä metsavendade punkri juurde. Vabatahtlikult tuli panustama kokku üheksa inimest ja üks ATV, millega veeti punkri juurde nii raskemad tööriistad kui ka talgusupp. Tööde käigus otsustati lisaks tõrvapapile eemaldada neljandik katuse alusmaterjalist ja vahetada välja üks tagaseina ülemine palk. Uue

alusmaterjali peale läks kile ja katuseplekk ning korsten sai uue krae, mis peab vett. Toestati ka punkrini viivat vananevat laudteed, mille uuendamine on järgmiseks suuremaks ettevõtmiseks.

Katuse remondiks kulus kokku 338 eurot. Ülejäänud osa annetatud summast jääb uue laudtee tegemiseks ja teisteks remonttöödeks punkri juures.

Täname väga kõiki annetajaid ja vabatahtlikke töötajaid: Mikk Mustmaa, Peeter Tuusis, Aare Vumba, Aare Pruus, Madis Saia, Maiko Saia, Indrek Hunt, Katrin Tamberg-Tolk, Sirje Saarniit, Rainer Tolk ja Margus Sikk.

Indrek Hunt

Talgusupp toob naeratus näole.

Talgulised tööhoos: Madis Saia, Peeter Tuusis ja Mikk Mustmaa seinapalki sobitamas, protsessi jälgib Aare Vumba

Lükkä Metsavennapunker on hävingust päästetud.

Loetud nädalate pärast selgub enam kui 300 sündmusega Euroopa kultuuripealinna programm

Neljapäeval, 19. oktoobril kell 19 algab Tartu Aparaaditehase linnakus ja selle lähialal meelelahutuslik vaatemäng „Sada ööd ja päeva Ellujäämise Kunstideni”. Lavale astuvad Alike Milova, Mari Kalkun, Maris Pihlap, ekstreemsportlased, akrobaadid, tantsijad ja paljud teised, kelle uudislooming moodustab vaatemängulise terviku tuleva aasta kultuuripealinna projektidest Tartus ja Lõuna-Eestis. Öhtule paneb kontserdiga punkti tuntud üllatusesineja, kes esitab värskelt valminud kultuuripealinna tunnuslugu.

Programmi avalikustamist juhib tehisintellektist oraakel, kes jutustab kultuuripealinna loovkontseptsiooni Ellujäämise Kunstide lugu. „Ellujäämise Kunstid – need on teadmised, oskused, väärtused, mis aitavad meil tulevikus paremini elada,” sõnas Tartu 2024 loovjuht Kati Torp. „Tartu 2024 programm on mitmekesine – see on korraga nii rahvusvaheline kui ka kogukondlik ja pakub üritusi igas eas publikule.”

Tiitliaasta üritused on sisu järgi jaotatud nelja programmiiliini vahel: Elu ja Keskkond, Inimene ja Oskused, Omapära ja Euroopa,

Teadus ja Tehnoloogia. Ellujäämise Kunste tõlgendavad kõik kultuurivaldkonnad: pärimus- ja toidukultuurist muusika, filmi ja visuaalse kunstini välja.

Programmi avalikustamisega algab piletimüük kultuuripealinna üritustele ning soetamist ootab Tartu 2024 Ellujäämise Kunstide raamat.

Aparaaditehase linnaku kõrval Kastani tänaval paikneb Tartu 2024 põhiprogrammi projekte tutvustav Ellujäämise Kunstide näitus. Külalisi toilitustavad Lõuna-Eesti püstijalasöögikohad, mis pakuvad kohalikke maitseelamusi.

Üritusest teeb otseülekande Eesti Televisioon. Sündmus on tasuta.

Tartu 2024 avalikustab kogu tiitliaasta programmi 19. oktoobril 2023, Euroopa kultuuripealinn Tartu 2024 avatseremoonia algab sada päeva hiljem – 26. jaanuaril 2024.

Lisainfo:
Armas Riives,
Tartu 2024 kommunikatsioonispetsialist
armas.riives@tartu2024.ee, 5625 8385

Rõuge vald on koos Tartu ja teiste Lõuna-Eesti omavalitsustega Euroopa Kultuuripealinn Tartu 2024.

Ka siin on juba toimunud ning toimub veel sündmusi, mis on osa kultuuripealinna programmist ja projektidest, näiteks juba toimunud kogukonnafestival „Mina tean, kust tuleb minu toit“, oktoobris aset leidev saunasündmus „Sanna!“; 2024. aastal on taas tulemas Aigu Om! festival, lisanduvad ülevallaline kohvikute päev ning pärimuskultuuri päev Kangsti külas. Kõik sündmused avalikustatakse 19. oktoobril Euroopa Kultuuripealinn Tartu 2024 programmis, nende kohta leiab infot kultuurisündmuste portaalis kultuuriaken.tartu.ee.

Foto: Kiur Kaasik

Rõuge vald aastatel 1914–1920, XVIII osa

Eelmises osas jõudsimme nii kaugele, et sõda meie vallas sai seekord läbi ja elu tuli hakata rahuaja rõõbastele sättima.

Lahingud käisid Setomaal, Irboska taga ja Põhja-Lätis, kus rinnet hoidis Eesti 3. diviis. Lätlastel endal veel nii palju sõdureid polnud. Tõele au andes olid need lahingud 2. ja 3. diviisi piirkonnas küllaltki loiid. Eesti pool ei taotlenud ju Venemaa vallutamist ja augusti lõpus peeti Pihkvas maha juba esimesed konsultatsioonid rahuläbirääkimisteks. Need jooksid liiva, sest lääneliitlased olid selle vastu ja ettevalmistamisel oli Loodearmee suurem pealetung Petrogradi vallutamiseks, millest ka Eesti väed pidid osa võtma. Samuti mobiliseeriti järjest juurde mehi.

Nüüd saadeti rindele ka need Rõuge valla mehed, kes olid suutnud ennast punaste mobilisatsioonist kõrvale hoida. Sügisesed põllutööd jäid praktiliselt tegemata, sest kevadel külvata ju ei saadud. Kes olid jõudnud 1918. aasta sügisel talivilja maha panna, need olid õnneseenud. Õnneks jõudis nüüd valdadesse Rootsist saabunud viljaabi ja õnneks talirukki näol. Muidugi tekkis selle jagamisel palju pahandust, sest kõigile ei jagunud ja paljud näitasid oma olukorda halvemini kui see tegelikult oli. Suur problem oli kaeraseemne puudus. Oli see ju toona hobuste, kes pidid rasket tööd tegema, põhitoit. Hakkajamad hangeldasid seda vähesel määral Lätist. Lätlased olid ka vahepeal targemaks saanud ja tsaari paberraha eest midagi ei müüdnud. Ostmarkasid ei

tahetud nähagi. Nii tuli välja käia tsaari hõbe- ja kuldrublasid. Tegelikult võtsid lätlased vastu ka Eesti markasid, sest neil veel oma raha ei olnud. Kolmanda diviisi varustamine oli nüüd täielikult Läti küüdimeeste õul ja neile maksti ka Eesti markades.

Halenaljakas oli see, et praeguse Rõuge valla territooriumi elanikel Eesti marku ei olnud, sest neid polnud võimalik teenida. Müüa polnud ju midagi. Muidugi oli võimalus minna panka ning oma hõbe- ja kuldrublad markadeks vahetada, aga sellest hoiduti, sest paberrahaga oldi juba küllalt petta saadud ja ütleme ausalt, need esimesed Eesti rahad nägid ka küllaltki armetud välja, võrreldes tsaari rublede või ostmarkadega.

Talve saabudes hiilis aga lähemale veel ohtlikum vaenlane – nakkushaigused. Eriti tüüfus ja düsenteeria. Tõusu teel oli ka süüfilisse haigestumine ja seda eriti meeste

seas. Olid ju paljud Eesti sõdurid Pihkvas Vene kaunitaridega müranud ja selle häda endale külge saanud. Muidugi lasti need sõdurid kodusele ravile, aga üks Rõuge valla mees pidi selle „lõbu“ eest ka eluga maksma.

Narva rindel käisid ägedad lahingud ja novembriks oli selge, et Loodearmee pealetung on läbi kukkunud ning algas korrapäratu taganemine Eesti piiri poole. Nii oli Eesti väejuhatust sunnitud Narva jõe joonele üles seadma valvepostid, kes Eestisse taganenud Vene valgetel relvad käest võtsid. Need täisid täis venelaste hordid olidki düsenteeria ja tüüfuse levitajad. Asi läks nii hulluks, et Loodearmee meditsiiniline personal põgenes ja Eesti armeel tuli moodustada spetsiaalsed karistussalgad, kes relva ähvardusel ja mõnikord ka neid kasutades surusid haigestunud venelased Alutaguse metsadesse, kus nad pidid ise endale onnid ehitama ja seis

elama, olles ise võimetud midagi ette võtma.

Vaatamata ettevaatusabinõudele õnnestus mõnel loodearmeelel läbi lipsata ja nii hakkas haigus levima ka tsiiviilelanikkonna hulgas, külvates surma nii vanemate inimeste kui laste hulgas. Õnneks jäi Rõuge vald kaugele ja piirdusime mõne üksiku haiguskoldega. Kas meil siin mõni ka suri, selle kohta mul andmed puuduvad, kuigi üleriigilised andmed näitavad, et selle puhangu ohvreid oli Eestis 1919.–1920. talvel üle kümne tuhande (neist üle kuue tuhande Loodearmee sõdurid). See katastroofiline olukord jõudis ka liitlasteni. Neil ei jäänud muud üle kui maksta Eesti riigile 50 000 inglise naela haigete raviks, samuti anti Eestile üle kogu Loodearmee relvastus, sealhulgas 6 tanki. 100 000 loodearmeele relvastus maksis miljoneid ja oli tugevaks täienduseks tulevasele Eesti armeele.

31. detsembri öhtul teatas Nõukogude Vene saatkonna esimees A. Joffe, et komisjonides on saavutatud täieline kokkulepe Eesti isesisvuse tunnustamise, riigipiiride ja sõjaliste tagatiste küsimustes ning töötatud välja ka sõjategevuse seismapanemise lepingu kava. Sellega võidi vaherahulepingule alla kirjutada, mis teostuski samal koosolekul.

Sellega tõmbame joone alla ka 1919. aasta sündmustele ja jätkame märksa rahulikumas 1920. aastast.

Mati Kuklane
Rõuge vallavolikogu esimees

Tüüfuse ohvrid 1919.–1920. talvel. Nüüd, 100 aastat hiljem, täiesti uskumatu vaatepilt.

Pane oma piibliteemalised teadmised proovile!

Rõuge Maarja koguduse pastoraadis toimub kolmapäeval, 25. oktoobril kell 18.30 piibliteemaline **VIKTORIIN**.

Loe läbi Luuka evangeelium ja tule võta osa!

Info telefonil 503 4856 (Rannar Susi)

Lõikame seda, mida külvame – lõikustänupüha mõtisklus

(kirikuõpetaja kirjaread) ...

Minnes vastu sügisele ja lõikustänupühale, on paslik teha väike ülevaade suvest.

Rõuge kirik oli sel aastal mitmes mõttes avatud. Kirikutornis oli avatud põgenemistoa stiilis aktsioon, see osutus meile endilegi ootamatult menukaks – kokku külastas torni pisut üle 100 grupi ehk üle 500 inimese suve jooksul. Üllatav oli, et paljud põgenemistuba külastanud Rõuge enda inimesed polnud ka varem kirikutornis käinud. Rahvusvahelisi gruppe ei käinud, kuna ingliskeelne võimalus „tubade“ läbimiseks puudus. Küll aga oli palju neid gruppe, kes Tartust, Valgast, Viljandist ja ka Pärnust Rõugesse kohale sõitsid ainult selleks, et saada osa põgenemistoa kogemusest

kirikutornis. Loomulikult olid tornikülastused ajastatud nii, et need ei lõikuks muu kirikus toimuvaga. Kogudus on tänulik neljale Hugo Treffneri Gümnaasiumi õpilasele, kes säärase inspireeriva tegevuse kirikutornis ette valmistasid ja läbi viisid!

Üle mitmete aastate oli Rõuge kirik taas suveperioodil teelistele avatud. Pealtnäha lihtne võimalus avatud kiriku uksest sisse astuda oli paljudele külastajatele jätnud meie vaimulikust kodust sooja ja sügava mulje. Koguduse külalisraamatusse lisandus suvega palju tänulikke kommentaare, lisaks meie kaasmaalastele ka kirikut väisanud lätlastelt, soomlastelt, rootslastelt, sakslastelt ja prantslastelt.

Rõuge kogudus sai Muinsuskaitseametilt 3000 eurot projektitoetust tegevuskava koostamiseks, mis on eelduseks, et saaks alustada välisseinte niiskuseprobleemide lahendamist. Tegevuskava on vajalik tööde teostamise eel hinnapakkumiste küsimiseks ning näeb ette kirikule uut vihmaveerennide ja -torude süsteemi, aknaplekkide paigaldust, seinte veekahjustuste parandusi ning maapinna tasandamist vundamendi ümber. Selle tulemusena juhitakse sademeveed kirikust eemale ning vähendatakse niiskuse liikumist vundamendi kaudu hoone sisse, mis siiani on siseviimistlust rikkunud.

Mait Mölder, Indrek Hunt

ANDRÉS TREIALI

FOTONÄITUS

VÖRUMAA SUITESAUNA-KOMBINEERITUS

"MÖSKMISÕ LUUMINÕ"

RÕUGE RAHVAMAJAS

oktoober ja november

Raamatukogu lahtioleku aegadel

RÕUGE | 6. oktoobril
RAHVAMAJAS | kell 19.00

Kalalised Soomest,
Vesilahti vallast!

NARVAN PUHKPILLIORKESTER

Kontsert on tasuta

Teisipäeval, 10 oktoobril
Kell 13.00-16.30

Eakate päeva tähistamine

Mõniste rahvamas

Esinevad lapsed
Meeleolu loob Malle Vissel Iõõtsal

Osalemisest ja transpordisoojust anna
teada oma piirkonna sotsiaaltöötajale:

Haanja 523 7065 Rõuge 5330 0153
Misso 5340 3744 Varstu 5334 1640
Mõniste 5307 3260

A. Gailiti Sünnikodu Selts kutsub üritusele
15. oktoobril 2023 Nursi endises koolimajas algusega 11.00

August Gailiti vendade saatus

Rainer Kuutma

Uuno Ojala
Nursi veskitest

info: Svetlana Oper
svetlanaoper@gmail.com
53495715

toetab
Otepää Vallavalitsus

MAITSERÄNNAKUD & ROGOSI MÕIS KUTSUVA

"Kummardus Baltisaksa mõisaköögile"
07.10
6-käiguline õhtusöök koos ajastutruu
muusikalise programmiga Rogosi mõisas

Veinid valib ja esitleb Eesti tipp-sommelier.
Metsloomad ja metsaannid.

Tegu on kolmest õhtusöögist koosneva ürituse
sarjaga, mis leiab aset 15.07, 12.08 ja 07.10.

Koos veinide ja napsudega õhtusöök 79 €. NB! Eelregistreerimine vajalik.
Täpsem info ja kohtade broneerimine: joel@maitseraannakud.ee, 521 3081

TARTU ÜLIKOOLI VÄÄRIKATE ÜLIKOOL VÖRUMAA

27.09.2023 – Võro keelest ja Võro Instituudist
Rainer Kuuba, Võro Instituudi direktor
*loeng toimub Võro Instituudi ruumes, aadressil Tartu 48, Võro linn

25.10.2023 - Euroopa Liidu välispoliitika ja
julgeolek ning selle mõjud Eestile
Urmas Paet, Euroopa Parlamendi saadik

15.11.2023 – Minu kodu on minu kindlus?
Kaisa Niilo, Lõuna Päästkeskuse ennetusbüroo,
Päästeamet

13.12.2023 – Terveks, targaks, õnnelikuks:
jouluperioodi rituaalidest eesti rahvapärimeses
Reet Hiimäe, Kirjandusmuuseumi vanemteadur,
folklorist

KOHTUMISENI
VÄÄRIKATE
ÜLIKOOLIS
VÖRUMAA

Loengud algavad kell 10.00
Info ja registreerimine
navikylaselts@gmail.com

* Huvilistele on korraldatud bussitransport väljumisega kell 9:30
Võro muusikakooli juurest ja tagasi kell 11:45
väljumisega Navi seltsimaja juurest.

TARTU ÜLIKOOL

21. oktoobril
kell 14.00

MÕNISTE RAHVAMAJAS

MEHKARID 30

juubelikontsert

OODATUD ON KÕIK ÖNNITLEJAD!
Mehkarid katavad külalistele kohvilaua
Ühislaule veavad eest ja tantsumuusikat teevad
vennad Paeglised

Lisainfo:
Marin Kuslap marinku70@gmail.com
või Aili Paeglis 51 81 773

MTÜ PIIRIÄÄRE KLUBI JA RÕUGE VALLA RAHVAMAJA ESITLEB

KARNEVAL

Filmi- ja raamatutegelased astuvad reaalsusesse!
KES OLED SINA?

Bänd Roxy

28. OKTOBER 19.00
MISSO RAHVAMAJA

Meelelahutajad, fotonurk, DJ

Oleme valmis sulle pakkuma meelde jäävat õhtut täis seiklusi, kus saad kohtuda Harry
Potteriga, Helgi Sallo, James Bondi või isegi Oru Pearuga. Kui sinu süda kuulub
kangelastele või kurikaeltele, siis see on õige koht, kus oma fantaasia ellu äratada

Pilet eelmüügis (Fienta ja raamatukogu) 15€ ja kohapeal 18€
Lauake, kata end ise hea ja paremaga
LISAINFO: mariliis.raidma@gmail.com, TEL: 53441800 (Laudade broneerimine)

Trehvämi Rõugõn!

Meie ajalehe toimetab postkastidesse Omniva ja see peab jõudma kõigisse vallas registreeritud postkastidesse (ka neisse, mille puhul on reklaamist loobutud) kahe tööpäevajooksul pärast välja kuulutatud ilmumiskuupäeva. Kandeprobleemidest saab teavitada valla kommunikatsioonispetsialisti aadressil viivika.nagel@rougevald.ee.

TOIMETAJA: Viivika Nagel, viivika.nagel@rougevald.ee
TIRAAŽ: 2455
VÄLJAANDJA: Rõuge vallavalitsus, Ööbikuoru tn 4,
Rõuge alevik, tel 5346 5809, www.rougevald.ee
TEHNILINE TEOSTUS: Vildikas OÜ ja Targetmaster

LOE DIGILEHTE: www.rougevald.ee/ajaleht

Väljaandjal ja toimetajal on õigus avaldamiseks saadetud kirjutisi
toimetada ja lühendada ning teha valikuid materjali avaldamise osas.
Oma valla elanike ja ettevõtete reklaamide avaldamine lehes on tasuta.
Järgmise lehe materjale saab saata 12. oktoobrini, leht ilmub
26. oktoobril.